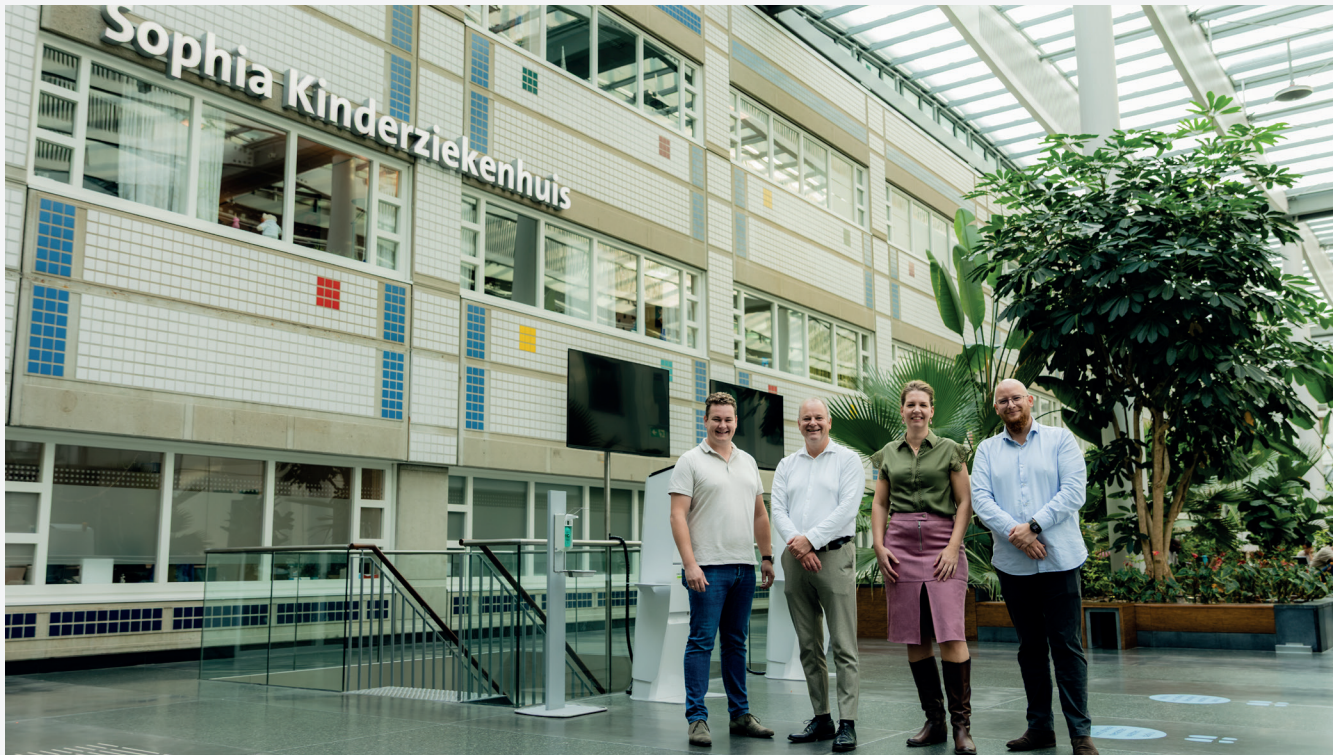

Zorgcontinuïteit, vooruitdenken en
vertrouwen als basis voor samenwerking

Samen voor de zorg

(v.l.n.r.) Arjan Weeda (J.P. van Eesteren), Maarten Huisman (ABT), Sabine van den Herik (Erasmus MC) en Alexander van Herk (J.P. van Eesteren) bundelden hun expertise voor de realisatie van een toekomstbestendige zorgomgeving, met samenwerking als sleutel tot succes.

‘We bouwen niet alleen in een academisch ziekenhuis, maar midden in een continu zorgproces.’ Die constatering vat de samenwerking tussen TBI-onderneming J.P. van Eesteren en het Erasmus MC treffend samen. De relatie gaat terug tot 1966, toen J.P. van Eesteren betrokken was bij de bouw van de medische faculteit. Sindsdien werkte het bouwbedrijf in verschillende perioden aan de ontwikkeling, instandhouding, uitbreiding en vernieuwing van de Rotterdamse zorgcampus. Van de faculteitstoren en het Sophia Kinderziekenhuis tot de afdeling Nucleaire Geneeskunde en diverse renovatie- en instandhoudingsprojecten.

Het belangrijkste doel van onze samenwerking is dat de zorg altijd veilig door moet kunnen gaan”, vertelt Maarten Huisman, senior adviseur bij ABT en verantwoordelijk contractmanager en directievoerder voor het Erasmus MC-Sophia Kinderziekenhuis. “We zitten hier in een 24/7-omgeving waar zorg wordt verleend. Dat maakt de projecten wezenlijk anders dan reguliere nieuwbouw.” Stroomonderbrekingen, stofverspreiding, boortijden, geluidsoverlast en het tijdelijk afsluiten van ruimtes of verdiepingen kunnen direct gevolgen hebben voor patiënten en zorgpersoneel. “In dit kader is de voorbereiding misschien wel belangrijker dan de uitvoering zelf”, zegt Alexander van Herk, projectmanager bij J.P. van Eesteren. “Voordat je begint, moet duidelijk zijn welke zorg er plaatsvindt, met welke kritische installaties je te maken hebt, welke routes beschikbaar moeten blijven en waar de kwetsbare patiënten zich bevinden. Daarom wordt gewerkt met faseringen, risicoanalyses, werkplannen, omschakelplannen en duidelijke go-no-go-momenten.” Ook worden infectiepreventie, medische techniek, facilitaire zaken, ICT en beheer nadrukkelijk betrokken.

Vooruitdenken en beheersen

Die manier van werken komt nadrukkelijk terug in het instandhoudingsproject van het Sophia Kinderziekenhuis. Tot de

‘Het gaat om een samenhangende reeks ingrepen in een ziekenhuis dat volledig in bedrijf blijft’

Archiefbeeld van de realisatie van de medische faculteit door J.P. van Eesteren.
Bron: Gemeente Rotterdam (Stadsarchief)

oplevering van SPOT – het nieuwe Sophia, Psychiatrie en Onderzoek in de Toekomst – moet het bestaande kindziekenhuis veilig en volwaardig gebruikt kunnen worden. De huidige werkzaamheden richten zich met name op brandveiligheid, elektrische veiligheid en medische en patiëntveiligheid. Het gaat daarbij niet om één afzonderlijke verbouwing, maar om een samenhangende reeks ingrepen in een ziekenhuis dat volledig in bedrijf blijft, vertelt Sabine van den Herik, projectmanager Vastgoed voor het Erasmus MC en Sophia Kinderziekenhuis. “Werkpakketten, tijdelijke voorzieningen, schuifbewegingen en faseringen moeten daarom zorgvuldig op elkaar aansluiten, juist waar kritische installaties en zorgprocessen worden geraakt.” Ook volgens Arjan Weeda, projectorganisator bij J.P. van Eesteren, gaat de opgave bij instandhouding en vernieuwing verder dan de technische oplossing. “Een ontwerpteam kan de uitwerking maken van wat er aangepast moet worden, maar de complexiteit zit veel meer in hoe je dit zonder of met zo min mogelijke overlast kunt realiseren. Onze brainstormsessies gaan daarom niet zozeer over techniek, maar meer over de omgeving waarin we werken.” Hierbij worden gebruikers en adviseurs vroegtijdig betrokken. Want zij kunnen het best aangeven welke overlast op elk moment wel of niet acceptabel is.

Techniek én mensen

Dat de samenwerking door de jaren heen is gegroeid, blijkt uit uiteenlopende projecten. Na de bouw van de medische faculteit in 1966 volgden onder meer de faculteitstoren (1968), het Sophia Kinderziekenhuis (1993), diverse renovaties, instandhoudingsprojecten en het schadeherstel in het onderwijscentrum. “Op enkele onderbrekingen na zijn we hier sinds 1966 altijd aan het werk gebleven”, vertelt Van Herk. “De relatie is goed, de lijnen zijn kort en we kennen de panden en mensen.”

Een illustratief voorbeeld is de afdeling Nucleaire Geneeskunde (2016). Patiënten verblijven hier na een gerichte radioactieve behandeling in speciaal daarvoor ingerichte kamers. “We hebben diverse bouwkundige maatregelen genomen om de radioactieve straling binnen de juiste ruimtes te houden”, vertelt Van Herk. “Ook is een complex leidingtracé voor radioactief afvalwater aangelegd, terwijl de zorg rondom de bouw doorging. Dat betekende heel veel communiceren en vooruitkijken.” Ook bij de psychiatrische afdeling golden specifieke randvoorwaarden. “De kwetsbare omgeving had hier voorrang op onze werkzaamheden.”

Vertrouwen als bouwsteen

Bovengenoemde ervaringen hebben bijgedragen aan een samenwerking waarin partijen elkaar weten te vinden. “Vertrouwen betekent ook: elkaar iets gunnen”, zegt Huisman. “Je hoeft het niet altijd eens te zijn, maar je moet wel begrip hebben voor elkaars situatie en discussies voeren op inhoud.” Van den Herik ziet daarbij het belang van elkaar letterlijk ontmoeten. “We werken hier allemaal op locatie en zoeken elkaar regelmatig op. Zo hebben we recent een rondje over de OK en IC gedaan, waarbij een verpleegkundige vertelde over haar werk en de patiënten die hier liggen. Zo ontstaat begrip, maar ook de wil om elkaar te helpen. We zijn één team met een gezamenlijk doel: de zorg borgen en verbeteren.” Ook het uitvoerend personeel wordt meegenomen in die mindset, vertelt Weeda. Voorafgaand aan de nieuwbouw van de afdeling Nucleaire Geneeskunde kregen medewerkers van J.P. van Eesteren bijvoorbeeld uitleg van de unit infectiepreventie over de impact van stof in een zorgomgeving. “Je ziet dan dat onze timmermannen en onderaannemers nog voorzichtiger werken.”

Hart voor de zorg

De samenwerking kreeg met de Sophia Funday bovendien een andere dimensie. Tijdens deze dag werden aannemers en adviseurs uitgenodigd om iets voor de zieke kinderen en hun ouders te doen. J.P. van Eesteren en andere partijen droegen onder meer speelgoed, kleurplaten en activiteiten bij. “De Sophia Funday liet een andere kant van samenwerking zien”, zegt Huisman. “Waar we het normaal gesproken hebben over planning, kosten, techniek en veiligheid, stonden nu de kinderen en hun ouders centraal.” Van Herk: “Het was heel mooi iets concreets voor deze kinderen te doen. Indirect dragen wij ons steentje bij aan de zorg, door het technisch voor elkaar te maken. Maar ik vond het ook tof om weer even kinderen te zien zoals ze horen te zijn: blij en enthousiast. Daar doen we het voor.”

Zo gaat de samenwerking niet alleen over gebouwen, techniek en planning, maar vooral om mensen. Om de zorg die doorgaat, gebruikers die hun werk moeten kunnen doen en patiënten en bezoekers die zo min mogelijk van de bouwwerkzaamheden mogen merken. Zorgcontinuïteit, vooruitdenken en vertrouwen vormen daarbij de bouwstenen voor een samenwerking die al zestig jaar in ontwikkeling is. ◀